Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 11 (761) ♦ Четвер, 20 січня 1994 року ♦ Ціна договірна

СТАБІЛЬНА ВЛАДА - СТАБІЛЬНА КРАЇНА

Нотатки з наради представників Рад народних депутатів України

Стабілізація економіки, а тим більше — політична стабілізація, неможливі без стабілізації державної влади. Ця думка раз по раз звучала на нараді представників Рад народних депутатів.

Це було продовженням попередньої зустрічі представників Рад і Президента України в рамках розширеного засідання Конституційної комісії, продовженням дороги, по якій іде Україна до свого нового Основного Закону. Але якщо тиждень тому в сесійному залі Верховної Ради проглядалися тільки контури завершальної роботи над цим найважливішим документом, то тепер учасники наради чітко знали, що їм треба для успішного завершення важливої праці, а саме: визначитися, передусім, яка влада потрібна для нинішньої і майбутньої України і який механізм треба винайти для граничного окреслення повноважень кожної гілки цієї влади. Цю думку осібно виділив і доповідач — Голова Верховної Ради України Іван Плющ.

(Закінчення на 2-й стор.).

«Ми — велика ракетно-космічна держава»,

— заявив на прес-конференції Віталій Радецький

Відбулася зустріч міністра оборони Віталія Радецького з керівниками засобів масової інформації. У невимушеній обстановці міністр поінформував журналістів про ті проблеми, які вирішує особовий склад Збройних Сил України. Аналізуючи минулий рік, міністр відніс до позитивних моментів те, що нарешті Збройні Сили спромоглися на власну військову доктрину, визначено їх чисельність, затверджено день Збройних Сил — 6 грудня. Протягом минулого року Верховна Рада, Президент, Уряд видали близько сотні законів, постанов, указів, розпоряджень, присвячених армії. Затверджено тимчасові статути, за якими живуть війська.

(Закінчення на 6-й стор.)

Продиктовано в номер

Прес-конференція Ю. Мєшкова

18 січня у Сімферополі Мєшков провів прес- конференцію, на якій було рекордне число журналістів — понад 40 осіб. Виступаючи з офіційною заявою за підсумками виборів, Ю. Мєшков сказав: «Народ Криму проголосував за зміни, за відмову від номенклатури, за тісний союз з Росією та іншими республіками СНД» і висловив надію на «тісні взаємовідносини з Росією, на нові відносини з Україною». Ю. Мєшков відкинув будь-які можливі, на думку журналістів, дії з боку Президента України Л. Кравчука у зв'язку з незаконністю проведених у Криму виборів президента, як таких, котрі суперечать діючій і проектові нової Конституції України. Він зауважив, що Кравчук наприкінці грудня минулого року заявив, що нема потреби втручатися в ситуацію в Республіці Крим і продовжив: «У мене нема підстав не довіряти Президентові України».

Людина року — представник Президента

На початку кожного нового року «Дніпротелепрескорпорація» проводить традиційне опитування журналістів з приводу того, які люди найбільше відзначилися в області. І другий рік підряд із значним випередженням від інших претендентів стає людиною року на Дніпропетровщині представник Президента Павло Лазаренко. Говорити, що дається взнаки данина давній «моді», не доводиться: в неймовірно складних умовах очолювана Павлом Івановичем державна адміністрація справді робить усе від неї залежне, якщо не більше, аби рятувати економіку, захищати всі прошарки населення, забезпечувати жителів області продуктами. А для цього — здійснювати необхідні реформи. Можна сказати, що зусилля та дії Павла Лазаренка та його команди знаходять зараз в області те розуміння і підтримку, які далеко не завжди знаходять дії уряду України.

Трагедія у домі радника

Страшна трагедія розігралась 18 січня ввечері в Сімферополі. О 20 годині 40 хвилин радник з економічних питань Голови ВР Криму Ескандер Меметов заїхав у двір свого будинку по вулиці Батумська, 4 разом із охороною і групою друзів. Усього було 16 осіб. У охоронника Меметова народився син, і вони вирішили відзначити цю подію. І тут із двох точок прозвучали кулеметні черги, які тривали дві хвилини. Вбиті водій і охоронець Меметова, поранені одинадцять осіб, у т.ч. дочка й син. Охороною Меметова поранений один із злочинців, котрий утік. Самого Е.Меметова госпіталізовано. Стан його здоров'я після п'ятигодинної операції надзвичайно тяжкий.

(Закінчення на 4-й стор.)

Реформатори залишають уряд

Після шести годин переговорів між Б.Єльциним та В.Чорномирдіним щодо реформування російського уряду, які відбулися у вівторок, згоди так і не було досягнено. Однак, вважають зарубіжні оглядачі, провідні посади у ньому займатимуть центристи на чолі з нинішнім головою уряду. Тобто, наголошує французька «Котід'єн де Парі», Росія переживає один з вирішальних моментів, який визначить її розвиток на найближче майбутнє. Скоріше за все це буде відмова від здійснення жорсткої бюджетної політики, державна підтримка промисловості й аграрного сектора, а також здійснення так званого «соціально орієнтованого економічного курсу».

Тим часом надійшли повідомлення, що Є.Гайдар відмовився від посади віце-прем'єра, так слідом відмовився від посади міністра фінансів у новому кабінеті інший відомий реформатор — Б.Федоров. А рух «Демократична Росія», заявивши, що країна звертає з курсу реформ, оголосив про перехід в опозицію до уряду В.Чорномирдіна. Російський валютний ринок миттєво відреагував на ці події різким падінням курсу рубля до долара. Нині за один долар дають 1504 рубля. І, за прогнозами, падіння російської валюти триватиме.

З ОФІЦІЙНИМ ВІЗИТОМ

20—21 січня 1994 року Україну відвідає його Високоповажність Президент Республіки Казахстан Нурсултан Назарбаєв.

Нурсултан Назарбаєв народився у 1940 році. Казах, освіта вища, металург за фахом. Доктор економічних наук. Одружений, має трьох дітей. В 1958—60 роках навчався в технічному училищі в місті Дніпродзержинську Дніпропетровської області.

Н. Назарбаєв розпочав трудову діяльність робітником на Карагандинському металургійному комбінаті, де за 15 років пройшов усі стадії професійної кар'єри. Згодом Н. Назарбаєв обіймав різні відповідальні посади, був Головою Ради Міністрів Республіки (1984—1989 рр.).

У грудні 1991 року за підсумками прямого всенародного голосування Нурсултана Назарбаєва було обрано Президентом Республіки Казахстан.

Програмою перебування Н. Назарбаєва передбачено зустріч з Президентом України Л. Кравчуком, підписання двосторонніх україно-казахських угод, відвідання авіаційного науково-технічного комплексу ім. О. Антонова та Софійського музею в Києві, поїздка до Дніпропетровська та Дніпродзержинська.

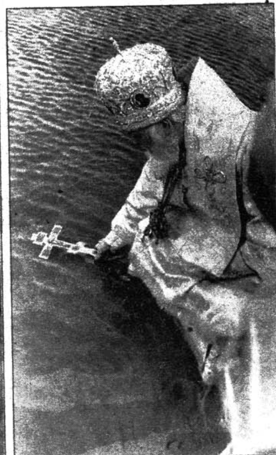
БОГОЯВЛЕННЯ В ІМ'Я СПАСІННЯ

Учора весь православний люд відзначав одне з найбільших свят — свято Богоявлення і Хрещення Ісуса Христа. Здавалося б, Богоявлення, тобто народження Христа, ми вже відзначили. Ні, саме в день Богоявлення, за словами святого Амвросія Медіоланського, Господь явився, щоб люди не тільки побачили Христа, а й для їх спасіння. Після Хрещення Син Божий став широко відомим народові. Було тоді йому 30 років і розпочав він своє служіння в ім'я спасіння світу.

Відмовившись від гріховного путі, повіривши в Христа як нашого Спасителя, котрий смертю своєю спокутував наші гріхи і примирив нас з Богом, ми ніби відкриваємо двері туди, де Він дбатиме про нас. Такий шлях спасіння і нема іншого. Так наставляє нас Христос, так вчить Біблія — так вірують християни.

Людмила КОРОЛЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Стабільна влада — стабільна країна

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

— Сучасний етап розвитку України, — сказав він, — вимагає підвищення ролі органів влади в управлінні усіма суспільними процесами.

Тому питання політичної реформи, визначення компетенції центральних і місцевих державних органів, а також органів місцевого самоврядування, закріплення на конституційному рівні механізмів, їх взаємодії — це той шлях, який допоможе нам зцементувати державну структуру, подолати двовладдя, що фактично склалося в системі виконавчої влади.

Що стосується суперечностей між окремими владними структурами, а якщо точніше, то між Радами і представниками Президента України, то більшість промовців категорично заявила: це вже відійшло в минуле, сьогодні подібні проблеми — надумані, вони нічого спільного не мають з реальністю.

— Завдяки тому, — сказав у виступі представник Президента в Миколаївській області А.Кінах, — що ми не ділимо в області владу, не перетягуємо цей канат, а виходимо з того, що і за Радами, і за адміністрацією стоять люди, перед якими ми разом несемо відповідальність, ми вийшли на конструктивну, сконсолідовану роботу.

Підтримуючи проект нової Конституції, голова Свалявської районної Ради Закарпатської області Г.Кеменяш зачепив проблему територіального устрою і територіальної організації влади. З цього приводу він висловив наболіле для жителів цього краю.

— Ще 1 грудня 1991 року, — нагадав він, — 70 відсотків дорослого населення краю проголосувало за надання Закарпаттю статусу спеціальної самоврядної території як суб'єкта незалежної України. На превеликий жаль, вирішення цього питання, в тому числі і надання області статусу вільної економічної зони — складової самоврядної території, — надто зволікається в наших вищих владних структурах, а це не відкриває простір для більш ефективного використання інтелектуального та іншого потенціалу, включення регіонів в активний процес державотворення, здійснення економічних реформ.

Водночас трудящим Закарпаття абсолютно незрозумілі і видаються необгрунтованими образливі звинувачення з боку окремих депутатів в сепаратизмі, політиканстві, намаганні створити собі райське життя за рахунок інших областей України. Долю цього важливого інституту самоврядування ми повинні обов'язково вирішити.

Говорячи про ту ж стабілізацію владних структур, перший заступник представника Президента в Києві Іван Данькевич навів такий факт: у столиці України кожен рік, а то й частіше, змінюються голови районних, міської Рад. Сам промовець, обраний два з лишком роки тому головою міськвиконкому, пропрацював на цій посаді «аж» три тижні.

Одностайними були учасники наради і в такому висновку: Ради як форма народної влади не вичерпали себе. Представницькі органи мусять залишитися розумною противагою іншим владним структурам. Тож сьогодні найактуальніша вимога часу — зробити все, щоб вибори народних депутатів України відбулися. Про це говорили голова Верхньорогачицької районної Ради на Херсонщині Н.Стукановська, голова Севастопольської міської Ради В.Семенов, голова Глобинської районної Ради на Полтавщині С.Олійник та інші.

На нараді було прийнято резолюцію, якою рекомендується Верховній Раді України обговорити Закон про владу як один з головних елементів Конституції України і винести його положення на всеукраїнський референдум.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ДОПОВІДЬ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ

на нараді представників місцевих Рад народних

Шановні учасники наради!

Приймаючи рішення про проведення цього представницького форуму, Президія Верховної Ради України виходила з того, щоб спільно з вами виробити єдині підходи до основних проблем подальшого реформування політичної системи та підготовки і проведення наступних виборів, тому що реформувати її без проведення цих виборів буде практично неможливо.

Сучасний етап розвитку України вимагає підвищення ролі органів влади в управлінні всіма суспільними процесами.

Як відомо, Декларація про державний суверенітет України визначила основний принцип побудови державної влади в нашій країні, встановивши, що вона має здійснюватись на основі її розподілу на законодавчу, виконавчу і судову. Намагання реалізувати цей принцип за старою Конституцією, прийнятою ще за часів, коли Україна перебувала в складі Радянського Союзу, виявилось нездійсненним, хоч до неї і внесено суттєві поправки та доповнення. Ви знаєте про ті протиріччя, які виникли не лише між окремими гілками влади, але й між центром і місцевими органами влади і місцевим самоврядуванням.

Все це позначилось на стані державної дисципліни, призвело до розбалансованості влади, створило грунт для зловживань з боку окремих працівників та інших державних організацій, а також і тих, хто зайнятий безпосередньо в сфері матеріального виробництва.

Тому питання політичної реформи, визначення компетенції центральних і місцевих державних органів, а також органів місцевого самоврядування, закріплення на конституційному рівні механізмів їх взаємодії — це той шлях, який допоможе зцементувати державну структуру, подолати двовладдя, що фактично склалося в системі виконавчої влади.

Певний крок вперед у цьому плані зроблено в проекті нової Конституції України, яку було опубліковано в жовтні минулого року. В ньому закладено парламентсько-президентську модель правління, визначено форми державно-територіального устрою, а також основні повноваження владних структур всіх рівнів.

Мова йде про те, щоб органи влади реально впливали на економічні і соціальні процеси, визначали характер дальшого розвитку регіонів. Це, передусім, зв'язано з тим, що на регіональний рівень переноситься в значній мірі вирішення проблем економічних реформ: роздержавлення власності, соціальної підтримки населення, розвитку економіки, а також забезпечення правопорядку і стабільності в суспільстві. Ми прагнемо будувати демократичну правову державу. Шлях до неї довгий, тернистий і складний, і ми в цьому переконалися за дворічний проміжок часу.

Погіршення економічної і соціальної ситуації породжує на адресу владних структур гостру критику, яку, скажу відверто, надзвичайно важко витримати.

Одні звинувачують керівництво у консерватизмі: мовляв, хіба можуть піти в Україні радикальні політичні й економічні реформи, коли при владі залишаються колишні «компартійці», які вже довели країну до кризи, хіба можуть вони з неї вивести? Інші, особливо частина тих, хто раніше був при владі, на всі лади експлуатують версію про те, що хтось когось зрадив. Є й політики, які, переслідуючи власні цілі, причину усіх негараздів вбачають у розвалі Союзу, у відступі від «соціалістичної орієнтації».

Я сьогодні хочу повторити те, про що говорив неодноразово. Процес, який нині відбувається в суспільстві, — це процес трансформації адміністративно-командної системи в демократичну, переходу до ринкового способу розвитку економіки. Він йде і не може йти інакше, ніж за об'єктивними законами розвитку економіки і суспільства. Так відбувається не лише в Україні, а й в інших країнах колишнього СРСР та Східної Європи. І Україна не може залишатися якимось островом. Звичайно, вона може мати певні національні особливості щодо форми і змісту реформ, але повинна багато в чому інтегруватися в загальновизнані правила цього процесу.

Верховна Рада нинішнього скликання, що б не говорили наші опоненти (їх багато і це добре), підготувала немало законів, але при цьому і допустила чимало помилок. Вже прийнято понад 350 законів і 1030 постанов. Але при цьому треба врахувати дві характерні особливості. По-перше, ми вийшли на перший етап державотворення, коли всі ці акти потрібні. По- друге, їхній зміст об'єктивно відображає стан нашого суспільства і економіки, а також різні підходи і розмаїття думок законотворців. В наших умовах напрацювати досконалі, єдино вірні на тривалий період закони неможливо. Тому, звичайно, вони повинні зазнавати змін відповідно до суспільних процесів.

Часто задають таке питання: який же соціально-економічний і політичний лад закріплює проект нової Конституції України?

Мені здається, що відповідь на нього може

же бути така: громадянське суспільство і правову державу.

Що ж стосується основних ознак такого суспільства і держави, то вони досить конкретно проведені в проекті Основного Закону, а саме:

визнання людини, її життя, прав і свобод найвищою цінністю;

проголошення народу України єдиним джерелом влади;

економічна, політична та ідеологічна багатоманітність, що знаходить своє втілення в багатопартійності, гарантуванні різних форм власності і господарювання, соціальній спрямованості економіки;

визнання пріоритету права відносно державної влади і громадянського суспільства відносно держави.

Нерідко стверджується, що тут є й ознаки капіталізму. Що можна сказати з цього приводу? Може й так, але не такого, яким нас протягом десятиліть залякували, а такого, який вже побудований в Швеції, Австрії, Швейцарії та ряді інших європейських країн з розвиненою демократією, ринковою економікою. То дай Бог нам збудувати такий суспільний лад, як у названих державах. Тому що в них значно більше соціального захисту, гарантій у людей, ніж у нас було при «розвинутій фазі соціалізму». Думаю, що проти такої моделі організації суспільства і держави мало хто буде сьогодні заперечувати.

В проекті нової Конституції на іншій концептуальній основі (у порівнянні з діючою) визначено систему, структуру і порядок формування, функції і повноваження органів законодавчої, виконавчої та судової влади, а також органів місцевого самоврядування.

До Верховної Ради надходить багато пропозицій щодо прискорення прийняття нової Конституції України.

Причому вони зводяться до кількох варіантів.

Перше. Це могла б зробити і нинішня Верховна Рада, гідно пройшовши шлях від Декларації про державний суверенітет України до її нової Конституції. Хоч такий варіант вже, мабуть, нереальний.

Друге. Конституцію могла б прийняти нова Верховна Рада. Але для неї напрацьований проект буде новим документом. І потрібен час, щоб ним оволодіти і прийняти. А в цей період не буде належної правової основи для формування органів державної влади.

Були ще такі пропозиції. Або скликати спеціальну Конституційну конференцію (збори), яка б за дорученням Верховної Ради могла сама прийняти цей проект. Або винести його на Всеукраїнський референдум 27 березня 1994 року одночасно з виборами народних депутатів.

Як вам відомо, 12 січня в цьому залі відбулось засідання Комісії по розробці нової Конституції за участю голів обласних Рад, міських Рад міст — обласних центрів, представників Президента в областях, містах Києві і Севастополі, керівників політичних партій і профспілок, вчених.

Обговорювались основні принципи побудови державних органів в центрі і на місцях, а також перспективи щодо прийняття нової Конституції України. Враховуючи, що більшість присутніх на цьому засіданні висловили сумнів у можливості найближчим часом прийняття Верховною Радою нової Конституції, домовились про підготовку проекту окремого конституційного закону або положення, в якому закріплювались би основні принципи організації державної влади і самоврядування в Україні.

Необхідність прийняття такого Конституційного акта обумовлюється нагальною потребою вже на цьому етапі державного будівництва чітко врегулювати повноваження всіх гілок державної влади, позбутись паралелізму і неузгодженості в їх роботі.

Пропозиції, вироблені на підставі обговорення, оформлені в проекті, який вам роздано. Передбачається, що цей проект з урахуванням сьогоднішнього обговорення можна було б внести до Верховної Ради з тим, щоб за її рішенням передати на Всеукраїнський референдум, який провести разом з виборами народних депутатів 27 березня. Іншого шляху ми поки що не бачимо.

Якщо такий важливий для державотворення проект буде схвалено, то це, на нашу думку, дасть можливість:

визначити стабільні основи розбудови законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування нашої держави;

створити надійну, схвалену народом, основу для нової Конституції України;

закріпити компетенцію і повноваження всіх гілок центральної влади, провести чітке розмежування у здійсненні їхніх функцій, а також розмежування у повноваженнях державних органів і органів місцевого самоврядування.

Прийняття такого конституційного акта дозволить зміцнити владу, відкриє нові можливості для здійснення економічних перетворень, подолати ті неузгодженості, які існують зараз. До того ж ніхто не матиме права завтра змінити те, що прийнято сьогодні.

Які ж засади пропонує закріпити проект Основних конституційних положень організації державної влади і самоврядування в Україні?

Насамперед, уточнюються основні функції Верховної Ради як органу законодавчої влади та посилюється її вплив на Уряд. В цьому документі також передбачається розведення повноважень глави держави і глави виконавчої влади.

Якщо за діючою Конституцією Президент України є главою держави і главою виконавчої влади, то проект передбачає розподіл цих повноважень. Президент України залишається главою держави. Вищим же органом виконавчої влади стає Кабінет Міністрів України.

Як глава держави Президент України матиме право накладати вето на схвалені Верховною Радою закони та повертати їх на повторний розгляд, призначати всеукраїнський референдум про недовір'я Верховні Раді. До його повноважень належатиме право виступати від імені держави, представляти її у міжнародних зносинах, бути Верховним Головнокомандуючим Збройними Силами України, вирішувати питання громадянства та інші конституційні повноваження.

Зберігаються у Президента і певні повноваження щодо формування структур виконавчої влади. Він, зокрема, подає на призначення Верховною Радою кандидатуру Прем'єр-Міністра, який, в свою чергу, формує склад Кабінету Міністрів та представляє його Верховній Раді.

Таким чином, виконавча влада в особі Кабінету Міністрів набуває повної самостійності у здійсненні своїх повноважень. В той же час Уряд залишається підзвітним і відповідальним перед Верховною Радою і підконтрольним Президенту України.

В проекті визначено основні принципи побудови судової системи в Україні. Передбачено, що правосуддя здійснюється у формі конституційного, цивільного, кримінального та адміністративного судочинства.

Нерідко можна почути, навіть з уст окремих державних діячів, твердження про необхідність ліквідації Рад на місцевому рівні. Хочу, щоб ті, хто виношує такі наміри, зрозуміли, що Ради, за проектами Конституції і Основних конституційних положень про організацію державної влади і самоврядування, передбачено трансформувати в органи, які здійснюватимуть делеговані їм державні функції і в той же час, що головне — залишатимуться органами місцевого самоврядування.

І той, хто виступає за ліквідацію таких Рад, фактично виступає проти демократичних принципів, на яких має будуватись наша держава, ратує за повернення до адміністративно-командної системи в тій чи іншій формі.

З цим погодитись, зрозуміло, не можна. І крім шкоди реалізація таких намірів нічого дати не може.

Ви пам'ятаєте, що запровадження інституту представників Президента розглядалося як тимчасовий захід для зміцнення державної дисципліни на місцях. В той же час було помилкою наділення їх ще й функціями глав місцевих державних адміністрацій та позбавлення у зв'язку з цим районних і обласних Рад власного виконавчого органу. «Виконавча вертикаль» від цього не стала працювати ефективно.

І взагалі, на практиці вийшов парадокс, коли місцева державна адміністрація намагається звести нанівець діяльність представницьких органів, доводячи до абсурду принцип розподілу влад. І це при тому, що в жодній країні світу вертикалі президентської структури не існує.

Місцеве самоврядування навпаки загальновизнане і закріплене в таких міжнародно-правових актах, як Всесвітня декларація місцевого самоврядування та Європейська Хартія про місцеве самоврядування. При розробці законопроекту ми й враховували вимоги цих документів.

Безумовно, Ради необхідно реформувати на принципах місцевого самоврядування, зробити їх перш за все мобільними, менши-

РАДИ УКРАЇНИ І. С. ПЛЮЩА

депутатів України 18 січня 1994 року

ми, надати їм реальні права і повноваження, створити можливості дійсно впливати на стан справ на своїй території. Ради і подібні їм представницькі органи місцевого самоврядування існують в багатьох розвинутих країнах. Вони діють незалежно і самостійно в межах закону та мають свої власні виконавчі структури.

Як ви знаєте, відповідно до положень проекту нової Конституції органами державної влади в області мали стати обласна Рада і обласний виконавчий комітет, які діяли б за принципом поділу влад.

Це означало, що стосунки між ними будувалися б за аналогією відносин між Верховною Радою і Кабінетом Міністрів, щоправда з певними особливостями. Тобто обласна Рада виступала б як парламент області, а виконавчий комітет — як обласний уряд. Такі форми управління в ряді держав існують; можливо, в майбутньому і ми до них підійдемо.

Пропонувалось, щоб обласна Рада обиралася на 4 роки і складалася з депутатів, кількість яких не перевищувала б 75 осіб. Голова обласної Ради мав обиратися відповідною Радою з числа депутатів.

Склад виконавчого комітету затверджувала б обласна Рада за поданням його голови, а сам виконавчий комітет очолював би голова, який обирався б населенням області і затверджувався указом Президента. Обласний виконавчий комітет був би підзвітний обласній Раді, а також підпорядкований Кабінету Міністрів та Президенту.

Згадані положення викликали критику з боку місцевих Рад.

Потрійне підпорядкування виконкому області, а також затвердження Президентом його голови, обраного народом, не знаходить підтримки. Ми знаємо, що багато голів обласних Рад пропонують встановити правило, згідно з яким голова Ради або ж обирався обласною Радою, або ж ця посада була поєднана з посадою голови виконавчого органу області, який обирався б її населенням. Не знайшла підтримки і ідея одержавлення Рад та їх виконавчих органів на рівні областей, міст Києва і Севастополя.

З урахуванням сказаного і інших пропозицій Конституційна комісія запропонувала дещо інший підхід до вирішення проблеми влади на рівні області.

В проекті основних конституційних положень передбачається, що і обласні владні структури мають будуватися на принципах самоврядування. Пропонується, щоб населенням області обирався голова виконавчої влади, який одночасно очолював би і Раду.

Таку ж модель пропонується запровадити і на рівні міст, районів, селищ і сіл.

Голови виконавчої влади областей, міст, районів, селищ і сіл підзвітні і підконтрольні відповідній Раді, а з питань здійснення делегованих їм державою повноважень — підпорядковані Кабінету Міністрів України.

Хоч декому з вас відомо, що на розширеному засіданні Конституційної Комісії, а також в процесі роботи над проектом основних конституційних положень був і інший варіант — обирати не голову виконкому, а голову Ради, і на нього мали покладатися функції голови виконавчої влади. Тому сьогодні, напевне, відбудеться обмін думками з цього питання.

Що стосується районних Рад у містах, то це питання врегульовується в проекті нової Конституції. Передбачено з урахуванням практики і необхідності вдосконалення управління міським господарством передати вирішення питань територіального поділу міста на райони і доцільність утворення районних у місті Рад безпосередньо міським Радам. Це положення піддається критиці з боку декого з вас, але більшість з цим погоджується.

В проекті Конституції передбачається істотне скорочення кількісного складу Рад. Доцільно врахувати пропозиції тих, хто рекомендує визначати їх кількісний склад залежно від числа жителів на даній території.

Багатьом представникам місцевих Рад не подобається слово «радники». Давайте порадимось і запропонуємо інший варіант

Можна, звичайно, обійтися і без місцевого самоврядування, запровадити жорстку централізацію виконавчої влади від Києва до сільради. Проте така практика властива тільки авторитарним режимам. Природно, що вона не сумісна з уявленням про громадянське суспільство і демократичну правову державу, яку ми хочемо побудувати.

Навпаки, дуже важливо надати місцевим органам більше реальної влади. Сьогодні, напевно, у цьому зв'язку дехто порушуватиме питання про формування місцевих бюджетів. Нещодавно у мене була тривала розмова з групою голів Рад великих міст, під час якої вони висловлювали конкретні пропозиції, що мають під собою грунт. Яка ж це влада в місті, коли голова Ради повинен їхати до Києва випрошувати копійки для потреб освіти, охорони здоров'я, транспорту, комунальних служб. Навіщо забирати у них кошти, якими б вони, можливо, оперативніше, доцільніше розпорядилися на місці і відчували б, звичайно, більшу відповідальність за формування та використання місцевого бюджету.

Треба знайти такий механізм, за яким можна визначити, яка частка коштів має йти на місцеві, регіональні потреби, яка — на загальнодержавні. Ми ж зараз цього не враховуємо, а хочемо зробити, щоб місто чи район йшли просити якщо не в Київ, то в обласний центр.

Потрібно дати місцевій владі більше прав і з інших питань. Тоді в неї буде і більше відповідальності, а з нею — і більше діла, більше порядку.

Тепер щодо питання про наступні вибори народних депутатів України. Підготовка до них, та й самі вибори, проходитимуть у складній соціально-економічній обстановці.

Але вже з самого початку хотів би наголосити, що коли ми прагнемо до того, щоб політичні реформи пішли, щоб вибори відбулися, ми повинні вжити невідкладних заходів до стабілізації виробництва, зупинення інфляційних процесів, забезпечення людей товарами першої необхідності, надання реальної допомоги малозабезпеченим верствам населення.

Однією з головних причин економічної кризи, в якій ми опинилися, є недосконала банківсько-кредитна система. В процесі її становлення допущені серйозні помилки і прорахунки.

Звичайно, нас насамперед тривожать складний фінансовий стан держави, інфляційні процеси, темпи яких, на жаль, поки що не вдалося загальмувати. Все це призводить до зростання цін, значного зниження життєвого рівня населення. Держава сьогодні не в змозі забезпечити належного соціального захисту навіть найбільш знедолених верств населення, тому що потреба у фінансах на ці цілі вища, ніж наявні можливості.

Між тим світова практика переконує, що жодній країні не вдавалося стабілізувати економіку до тих пір, доки за це по-справжньому не візьмуться ті, хто працює у сфері матеріального виробництва. А для цього треба створити відповідні умови. І скільки б ми не говорили про приватизацію, роздержавлення як основну мету, але якщо не створимо належних умов для праці на тих же асоційованих, кооперативних, колективних, приватних, державних і інших підприємствах, то продуктивності і бажаних результатів не буде.

Незважаючи на великі труднощі і допущені помилки, процес економічних реформ в Україні хоч повільно, але поглиблюється. Назву і конкретні цифри. На початок жовтня минулого року питома вага промислових підприємств недержавних форм власності у загальній їх кількості перевищила 30 відсотків, а обсяг виробленої ними продукції — 25 відсотків. Повільно, але набирає сили мала приватизація. Дещо зрушились з місця реформи на селі. У нас вже є більше 27 тисяч фермерських господарств, хоч належних умов для їх діяльності немає.

Сьогодні, на жаль, надходить багато сигналів з місць про зловживання в процесі приватизації, недосконалість наших законів. Серйозну стурбованість викликає у людей безпрецедентне, в більшості випадків незаконне, нагромадження капіталу окремими особами. Подібних реформ більшість нашого населення не витримає. Тому треба впроваджувати такі реформи, при яких люди ставали б власниками засобів виробництва і мали приблизно однакові стартові можливості. І тільки за таких умов люди зможуть проявити себе. Про це свідчить досвід Чехії, Польщі, інших країн, який треба вміло використати.

Через два дні Верховна Рада буде розглядати проекти Державного плану економічного і соціального розвитку та Державного бюджету України на 1994 рік. Як я вже говорив, ситуація в країні досить складна, і нам треба разом робити все можливе для подолання кризових явищ в економічній і соціальній сферах.

Як відомо, у вересні минулого року Верховна Рада прийняла Закон про дострокові вибори майбутнього парламенту і Президента України, визначилась у принципових питаннях стосовно назви найвищого органу законодавчої влади нашої держави, його структури, порядку формування та основних принципів діяльності.

Безумовно, все це викликало необхідність прискорення підготовки нового виборчого Закону, який і було прийнято 18 листопада 1993 року. Але пошук оптимальної для нашої держави моделі виборчої системи розпочався задовго до цього. При підготовці законопроекту враховувався позитивний вітчизняний та зарубіжний досвід організації виборів. Проблеми виборчої системи обговорювались на науково-практичних конференціях, нарадах, семінарах, у пресі, по телебаченню, радіо.

Верховна Рада, як ви знаєте, віддала перевагу мажоритарній системі виборів, хоч частина народних депутатів висловлювалась за пропорційну. Були також прихильники змішаної виборчої системи, яку я теж підтримував. Але більшість депутатів проголосувала за мажоритарну систему виборів. І нічого в цьому страшного немає. Адже за нею проводяться вибори у 76 країнах світу, в тому числі у Великобританії, Франції, США, Канаді та інших країнах з розвиненою демократією, де існує багатопартійність. Отже, Закон прийнято, і він повинен неухильно виконуватись. Всі розмови навколо його переваг чи вад сьогодні лише шкодять справі. Виборча кампанія розпочалася, і наше з вами завдання забезпечити її успішне проведення.

Єдине, з чим можна було б погодитись, — це переглянути норму закону, яка врегульовує порядок проведення повторного голосування.

Останнім часом лунають голоси про те, що вибори не відбудуться, що народ, зневірившись у політиків, не піде на вибори. Це говорять ті люди, які не бажають добра Україні, які хочуть і надалі гальмувати економічні реформи, процеси становлення нашої державності.

Ми маємо роз'яснювати це населенню, водночас формувати громадську думку таким чином, щоб до нового парламенту були обрані депутати, які здатні відстоювати загальнодержавні інтереси, брати активну участь в законотворчому процесі. Ви добре знаєте, як раніше організовувались вибори, як забезпечувалась і стопроцентна явка на дільниці, і одностайне голосування за кандидатів у депутати.

Сьогодні ситуація інша: всі питання організації і проведення виборів за законом повністю покладаються на виборчі комісії. Але це зовсім не означає, що Ради і виконавчі органи мають стояти осторонь цієї важливої політичної події.

В ході виборчої кампанії потрібно роз'яснити кожному виборцю, що від його особистої участі у виборах залежить майбутнє України. Формується персональний склад тих, хто має творити політику, приймати такі закони, які б сприяли розбудові демократичної держави, піднесенню добробуту народу.

Не дивлячись на скруту, яку ми сьогодні переживаємо, треба використати всі можливості для піднесення настрою людей. Дрібниць у цій справі не повинно бути.

Я б сказав, що від усіх нас, присутніх у цьому залі, безпосередньо залежить обрання парламенту в день виборів 27 березня, а якщо в цей день проводиться референдум — то і його результати.

На закінчення хочу наголосити, що без оновлення форм і змісту діяльності всіх владних структур, підвищення їх ролі і відповідальності неможливо успішно вирішувати ті завдання, які стоять перед нашою державою.

Дякую за увагу.

Відозва до ветеранів

Президія Ради організацій ветеранів України оприлюднила передвиборну відозву до ветеранів війни, праці, Збройних Сил і органів правопорядку. Наступні вибори, — наголошено у відозві, — це не просто чергова політична акція, а вибір майбутнього нашої незалежної держави, вибір подальшої долі народу, благополуччя його наступних поколінь. Отже, ветерани, а це понад 12 мільйонів виборців, мають подбати, щоб їхні інтереси, а також інтереси їхніх дітей та онуків представляли у Верховній Раді не крикуни-політикани, а люди чесні, гідні народної довіри, спроможні відстоювати владу Рад як політичну основу народовладдя, вивести Україну з економічної кризи, боротися за соціальний добробут людей праці, за справжню, цивілізовану демократію, викорінення паразитизму, корупції, злочинності, за духовне відродження суспільства.

Президія закликає всіх ветеранів узяти активну участь у виборах, висувати через трудові колективи найбільш гідних претендентів на кандидати в народні депутати, творців матеріальних благ, всіляко підтримувати партії і блоки, які обстоюють інтереси людей праці, переважної більшості громадян України.

Володимир ЧЕРКАС.

РЕЗОЛЮЦІЯ

наради представників місцевих Рад народних депутатів України

Становлення української державності відбувається в умовах економічної кризи, зростання напруженості в суспільстві.

Ми переконані, що подолати кризові явища в країні можна лише шляхом чіткої організації влади в центрі і на місцях, цілеспрямованого формування її органів, зміцнення державної дисципліни, забезпечення правопорядку.

Декларація про державний суверенітет України визначила основний принцип побудови влади в країні, встановивши, що вона має здійснюватись на основі її розподілу на законодавчу, виконавчу і судову.

Питання політичної реформи, передусім організації влади, визначення компетенції державних органів і органів місцевого самоврядування, закріплення механізмів їх взаємодії — це той шлях, який дасть можливість мати ефективну владу в центрі і на місцях.

Тільки єдність мети, тісна взаємодія на основі чіткого розмежування функцій і відповідальності, наявність стримувань і противаг — це ті умови, які забезпечують дієвість влади, її реальний вплив на економічні процеси.

Враховуючи вищезазначене, а також необхідність посилення впливу владних структур на вирішення проблем економічного і соціального розвитку держави, нарада представників Рад народних депутатів України вважає за доцільне:

Підтримати проект основних конституційних положень про організацію державної влади і самоврядування в Україні, внесений Президентом України і Головою Верховної Ради України за дорученням Комісії Верховної Ради України по розробці проекту нової Конституції України, та рекомендувати Верховній Раді з урахуванням пропозицій і зауважень, висловлених на нараді, внести його на всеукраїнський референдум 27 березня 1994 року, в день виборів народних депутатів України.

Нарада представників Рад народних депутатів принципово висловлюється за розширення прав та можливостей самоврядування в Україні.

Учасники наради усвідомлюють роль місцевих Рад у здійсненні заходів по підготовці та проведенню виборів народних депутатів України 27 березня 1994 року, всіма формами і засобами організаційної роботи сприятимуть успішному проведенню виборчої кампанії і закликають усіх виборців взяти участь у виборах вищого законодавчого органу держави.

Прийнята нарадою представників місцевих Рад народних депутатів України 18 січня 1994 року

Обговорили широке коло питань

Перебуваючи в Бельгії, минулого вівторка перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець зустрівся з головою Палати представників цієї держави Ш. Нотомбом. У ході відвертої і дружньої бесіди відбувся грунтовний обмін думками з широкого кола питань.

Особливу увагу було приділено проблемам законотворчої діяльності. На прохання Ш. Нотомба В. Дурдинець розповів про внутрішньополітичне становище України і її зовнішньополітичні пріоритети, дав грунтовні роз'яснення позиції нашої держави з питань ядерного роззброєння, переговорів з Росією щодо розподілу Чорноморського флоту.

Співрозмовники наголосили на їхній зацікавленості у розвитку міжпарламентського співробітництва, а також розбудови економічних, політичних та гуманітарних зв'язків між Україною і Бельгією.

Продиктовано в номер

Трагедія у домі радника

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

На місці злочину знайдені два автомати Калашникова, пістолет «Беретта» і рація. Е.Меметов — єдиний представник кримських татар у депутатському корпусі ВР Криму. Внук останнього Голови Ради міністрів Кримської АРСР. Депортований 18 травня 1944 року разом з усім кримським народом Е.Меметов входить до передвиборної президентської команди Голови ВР Криму Миколи Багрова, активіст Партії економічного відродження Криму, яка підтримує Багрова у боротьбі за президентське крісло. Дружина Меметова — Зарема керує кримськотатарським національним «театром естради Зареми Ханум», котрий здобув славу в багатьох країнах світу.

Виступаючи вранці 19 січня по Кримському радіо, одна із активних діячів кримськотатарського національного руху Ліля Буджурова заявила, що готувалося політичне вбивство. підкреслила: якщо хтось думає, що кримські татари мовчатимуть, він помиляється.

Ведеться слідство.

«Наближення до Аргентини» —

літературно-мистецький вечір під такою назвою відбувся позавчора в Державному музеї літератури. Ця Срібна країна близька нам не лише політично — вона одна з небагатьох визнала 1918 року українську державність і одна з перших — у 1991-му. «Аргентина близька нам і своїм літературно-мистецьким талантом», — підкреслив ведучий вечора письменник Юрій Покальчук. На підтвердження цього у вітальні музею пролунали аргентинські мелодії, поезія, есе у виконанні українських музикантів, акторів, науковців. Посол Аргентинської Республіки пан Луіс Бакеріса читав в оригіналі Борхеса, секретар — пані Моніка Дінуччі де Бересай — Ернандеса.

«Пісенний вернісаж» — фестиваль фестивалів

Десять кращих українських естрадних пісень останніх двох років стануть переможцями всеукраїнського фестивалю «Пісенний вернісаж». Він проходитиме у київському Палаці культури «Україна» 21 — 23 січня. Заснований Міністерством культури України, Укртелерадіокомпанією та Асоціацією діячів естрадного мистецтва, фестиваль має визначити кращі українські пісні, репрезентувати їх і все наше пісенне мистецтво на європейських обширах.

У святі мелодій візьмуть участь як гранди української естради, так і обдарована творча молодь. Автори кращих пісень, виконавці будуть нагороджені дипломами «Пісенного вернісажу», а також спонсорів. Серед них — Український банк «Відродження», Фонд Асоціації діячів естрадного мистецтва України тощо.

К. Ястреб: за і проти

У Черкасах продовжують вирувати пристрасті навколо особи представника Президента в області К. Ястреба. Об'єднані збори колективів промислових підприємств міста звернулися до правоохоронних органів з вимогою розглянути «протиправну діяльність глави облдержадміністрації», його сина й дочки, котрі очолюють комерційні фірми й валютні магазини. На захист К. Ястреба виступили керівники колгоспів, заготівельних і сервісних організацій. Страйковий комітет промислових підприємств заявив у відповіді, що 27 січня розпочнеться «антиястребівський» мітинг і триватиме доти, поки К. Ястреб не складе повноважень.

Колектив Фонду державного майна України глибоко сумує з приводу передчасної смерті начальника відділу ПІНЧУКА Івана Федоровича і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

ХТО ПОЛИВАТИМЕ «КВІТИ ЖИТТЯ»?

Факт і коментар

Днями зателефонував знайомий і ошелешив: минулого року в Україні здано в експлуатацію... аж два нових дитсадки. З проханням прокоментувати ситуацію я звернулася до начальника відділу дошкільних закладів Управління дошкільних та інтернатних закладів Міністерства освіти Галини РАРАТЮК.

— Ситуація складна, але не катастрофічна. Минулого року в експлуатацію введено дитячих садків на 18 тисяч 500 місць. Тенденція до скорочення існуючих, на жаль, зберігається. Якщо у 1992 році в Україні працювало 24.402 дитсадки, то на початок 1993-го — 23.757. Скорочення — переважно за рахунок відомчих дитсадків або колгоспних. Підприємства не в змозі утримувати їх через надзвичайну дороженечу. А батьки платять 40—51 тисячу щомісяця. Щоправда, створюються спеціалізовані групи — скажімо, вивчення іноземних мов, музичного, художньо-естетичного виховання, за яке доводиться платити додатково. Ми виходили з пропозиціями щодо безкоштовного державного утримання дитини у закладі з мінімальним доглядом та вихованням, але не знайшли підтримки у Мінфіні.

Взагалі фінансування — найболючіша проблема, і тут виникає багато конфліктних ситуацій. Наприклад, восени минулого року в селищі Коцюбинському, що під Києвом, стався такий випадок. Колектив фабрики, яка стала акціонерним товариством, вирішив безкоштовно утримувати дітей своїх працівників у власному дитсадку. Батькам «чужих» дітей визначили платити за повною вартістю. Але Коцюбинське входить до зони посиленого радіологічного контролю, де за законодавством дитина повинна утримуватись державою. Хто платитиме? Місцева влада? Її представники резонно зауважили, що допомагати батькам, які не працюють в селищі, вони не повинні. Знайшли компромісне рішення: оплачувати з місцевого бюджету місця в садках дітям лікарів, медиків і т.д. А що робити, скажімо, водіям тролейбусів?

Років зо два тому у приміщеннях дитсадків почали з'являтися банки, хутряні майстерні, різні комерційні структури. Постановою Кабінету Міністрів ліквідовувати, перепрофільовувати або використовувати не за призначенням дитячі дошкільні заклади було заборонено. Тепер дитсадки закривають нібито на капітальний ремонт і вичікують, доки з'явиться можливість їх продати. В той самий час деякі підприємства, не маючи змоги утримувати дитячі заклади, передають їх в систему Міністерства освіти.

Фінансуються дитячі садки з решетоподібного місцевого бюджету. Не дивно, що на такі «розкоші», як іграшки та навчальні посібники, гроші майже не виділяються. Розуміння пріоритетності розвитку дошкільного виховання в системі національної освіти є. Реальних зрушень — не багато. Намагаємося принаймні не втратити те, що маємо.

Ганна РОМАНЦОВА.

Фотовікно

ЗНАЙОМТЕСЬ — «ЕКОЛА»

Наприкінці минулого року «швидка» екологічна допомога нарешті стала дійсно швидкою — група оперативної екологічної служби отримала пересувну екологічну лабораторію «ЕКОЛА». Завдяки їй працівники служби мають змогу проводити експрес-аналіз повітря, грунту, води за 15 — 30 хвилин. І проїхати лабораторія може по будь-якій дорозі, через піски чи болота, адже «ходить» на шасі військової машини. Сконструювали чудо-машину фахівці з інженерного бюро «ЛІКО-прилад», вони ж і встановили обладнання, виготовлене теж в Україні. А ще у створенні екологічної лабораторії брали участь фахівці інститутів Київський будпроект, Газу АН України, військовий завод № 804. Частина обладнання розроблена і виготовлена Українським НДІ аналітичного приладобудування.

«ЕКОЛА» — перша ластівка в Україні. Її вартість — один мільярд карбованців. (Аналогічна лабораторія російського виробництва коштує 35 мільйонів рублів, а імпортний італійський еквівалент фірми «НЕОЛАБ» — 300 тисяч доларів).

Віра РЯБІНІНА. Фото Володимира ШУЛЕВСЬКОГО.

Репортаж

МОЛОТКОМ ПО «ДРУГОВІ ШЛУНКА»

Якби відома вегетаріанська їдаленька пішла у Рівному «з молотка», певно, їй вдалося б набути привабливого вигляду і не потрапити до роману. В усякому разі, з неї б не сміялися. Чому саме у Рівному? Та тому, що тут протягом 1993 року пройшло аж 6 аукціонів. З усіх форм приватизації комунального майна (змагання, конкурс, аукціон) місцева влада надає перевагу останньому. Оскільки «Аукціон — найкоротший шлях до роздержавлення»: саме такий лозунг прикрашав сцену на останньому у минулому році торжищі у Рівному. Що таке аукціон, ми з вами давно знаємо із західних кінофільмів та художньої літератури. Аж ось вони вейшли і в наше життя. Ви не були на аукціоні? То ми вам розкажемо.

Найголовніша людина тут — лецитатор, тобто той, хто накручує ціну, як нитку на веретено, а потім грюкає молотком на найбагатшого покупця (мабуть, від заздрощів). Це означає, що лот (предмет торгу) продано. Що продається на відомих аукціонах Сотбіс, ми з вами чудово знаємо: оригінали Рембрандта, Матісса, Далі і т. ін. Тобто те, що ми з вами ніколи купити не зможемо. Та то — їхні штучки. Може, на наших, рідних, вітчизняних торгах нам пощастить більше? А — дзуськи! Хоча у Рівному і пішли на ризик і продають їдаленьки, перукареньки, крамнички, ресторанчики, фотоательє навіть фізичним особам (тобто просто людині, яка представляє сама себе, а не якусь там фірму), тут теж існують певні обмеження: не більше п'яти об'єктів «в одні руки». Та нам би хоч одного придбати! — вигукнете ви. Вигукувати можна, а купити... Ну, хіба що ви — невідомий остапам бендерам нашого часу підпільний мільярдер (що саме по собі — фантастика). А якщо ні, то ...співчуваємо. Бо навіть коли вам вдасться потримати в руках знаменитий приватизаційний сертифікат, на аукціоні ви за нього нічогісінько не купите. Єдиний вихід — створювати товариства покупців. Але то вже буде не ваш, а колективний свічний заводик чи ресторанчик. Та не варто впадати у відчай. Яка вам, власне, різниця — чия та кав'яренька, де вам лагідна господиня наливає смачну каву і пригощає пухкими солодкими тістечками о будь-якій порі дня і ночі? Чи — де можна гарно повечеряти та поспівати з приятелями? Та нехай хоч хто-небудь стане господарем, сказали б ви, якби вам заманулося прогулятися по Рівному після дев'ятої години вечора та десь дорогою з'їсти піцу чи щось там таке цікавеньке. Не вийде! Нікуди піти, тому й вечеряють рівненчани вдома, а пісень співають на вулиці під рестораном з вивіскою «Горынь», зачиненим вже понад три місяці. Як полегшено зітхнув той ресторан, мабуть, дізнавшись, що його продано на аукціоні за 6 мільярдів 600 мільйонів карбованців рівненській фірмі «Лісіндустрія»! Правда, по всіх документах він чомусь проходив під назвою «Басівщина», та йому, мабуть, все одно (хоч горщиком назви, тільки в піч не став). А нам з вами — тим паче. Адже нові господарі відкриють тут спочатку ресторан, а протягом року мають намір побудувати і готель, і мотель, і авторемонтну майстерню і ще багато зручних для нас дрібничок: до ресторану належить ще два-три гектари землі, яка передається у право користування автоматично. А там — дозволить Верховна Рада, то власники ресторану і землю ту викуплять і тоді вже матимуть гарантію, що ніхто їм не скаже: «А забирайтесь-но ви зі своїм капіталістичним рестораном геть з моєї землі!». І, їдучи через Рівне на Київ, ми зможемо зайти та відвідати дичини у затишному ресторані, переночувати у готелі і, поснідавши, їхати собі далі у своїх справах... Шкода, що не дожив «Друг шлунка» до такого добра. Може, і йому б поталанило...

Катерина ВОРОНЕНКО.

Коротко

Приватизація без відриву від «Марії»

В Алчевську приватизовано вже майже п'яту частину житла. Це найвищий показник в Луганській області й один з кращих в Україні.

Місцева влада так організувала справу, що у бажаючих приватизувати квартири немає жодних проблем. На подачу й одержання відповідних документів черги нема — все йде за попереднім записом, з визначенням точного часу візиту громадянина до виконкому. За додаткову плату можна одержати приватизаційні документи вдома, не відриваючись від перегляду чергової серії «Марії».

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Армія в мініатюрах.

Персональна виставка трьох майстрів-мініатюристів відбулася в обласній науковій бібліотеці імені Д.Чижевського. Доробок кожного своєрідний. Ігор Шатохін, наприклад, представив на суд відвідувачів півсотні моделей літаків і танків з па[...]ру. Сотню фігурок солдат усіх родів військ виготовив з пінопласту та дерева Володимир Крутоус. А експозиція Леоніда Пупкіна вражає не тільки розмаїттям (вітрильники, старовинні фортеці та замки, кінні та піші солдати усіх армій світу), а й кількістю. Одних фігурок понад тисячу. Кіровоградські умільці невдовзі повезуть експозиції по інших містах України.

Микола ВОЛОК. Кіровоград.

Порожня тара — відмінникам

До вже відомих засобів стимулювання дітвори за успіхи у школі (стипендії, дошки пошани тощо) сумська фірма «Надія» запропонувала і свій. Враховуючи неабиякий інтерес підлітків до колекціонування порожніх картонних упаковок з-під жувальної гумки, сигарет, бізнесмени вивісили на своїх кіосках оголошення про умови отримання цих «сувенірів». Аби стати їх володарем (не більше трьох штук в одні руки), треба показати кіоскеру табель або щоденник з відмінними оцінками.

Віталій МАКСЮТЕНКО. Сумська область.

Радьмося з західноєвропейцями

Актуальне інтерв'ю

Нещодавно Україна зробила подання про вступ до Ради Європи. У цьому зв'язку кореспондент «ГУ» попросив відповісти на кілька запитань директора Інституту держави і права імені Корецького АН України, академіка Юрія Шемшученка.

— Про Раду Європи (РЄ) у нас нині багато говорять. Але, мабуть, не всі читачі знають, які функції виконує і які її завдання. Чи не могли б ви коротко зупинитися на цьому?

— Раду Європи було створено у травні 1949 року, й тоді до її складу входило 10 держав. Нині — більш як 30. Крім того, низка держав має статус «спеціального запрошеного».

Відповідно до Статуту РЄ головними завданнями цієї організації є: захист прав людини і зміцнення демократичних плюралістичних режимів; вироблення заходів для розв'язання загальних проблем суспільного життя; сприяння формуванню загальноєвропейської культурної спільноти. Згідно з цими завданнями до сфери діяльності РЄ входять практично всі найважливіші питання європейського співробітництва, за винятком питань оборони.

Структурно РЄ складається з двох основних робочих органів — Комітету міністрів і Парламентської асамблеї. На відміну від Комітету міністрів як виконавчого органу Парламентська асамблея є консультативним органом РЄ. Формується з представників держав — членів РЄ, яких обирає або призначає парламент відповідної країни з числа своїх членів. Україна в асамблеї має «спеціальний гостьовий статус». Парламентська асамблея, крім того, обирає з числа власних членів голову асамблеї та 15 його заступників, а також генерального секретаря РЄ (нині ним є представниця Франції К. Лалюм'єр), заступника генерального секретаря, секретаря асамблеї та суддів Європейського суду з прав людини.

У складі Ради Європи також діє багато різноманітних допоміжних комісій та інших структурних підрозділів. Постійний апарат налічує більш як 900 чоловік. Раду Європи фінансують уряди держав-членів пропорційно до кількості свого населення і валового національного продукту. Ця організація користується європейським стягом (на голубому полотнищі — коло з 12 золотих зірок) та Європейським гімном (музичне аранжування Герберта Карояна частини Дев'ятої симфонії Бетховена). За рішенням РЄ 5 травня (день її заснування) проголошене Днем Європи.

— Цікаво було б дізнатися і про конкретні заходи, здійснювані Радою Європи.

— З них я виділив би насамперед діяльність цієї організації щодо створення європейського законодавства. Крім численних декларацій і резолюцій з багатьох важливих для Європи проблем, Комітет міністрів виробив понад 140 конвенцій.

З січня 1990 року почала діяти розроблена РЄ програма «Демосфен» для країн Центральної і Східної Європи. Нею передбачено надання цим країнам допомоги у проведенні внутрішніх реформ, спрямованих на встановлення плюралістичної демократії з дійовою участю громадян, додержання прав людини і створення правової держави.

— У Страсбурзі, як відомо, засідає і Європейський парламент. Чи входить він до структури Ради Європи?

— Ні, не входить. Його часто плутають з Парламентською асамблеєю РЄ. А це різні за призначенням і організаційною структурою організації. Справді, Європейський парламент засідає у тому ж приміщенні, що й установи РЄ. Але він не її орган, а Європейського Союзу, і складається з представників усіх його 12 держав.

— До системи органів РЄ входять Європейська комісія з прав людини і Європейський суд з прав людини. Для чого вони і як діють?

— Ці органи були створені для реалізації положень Європейської конвенції з прав людини. Вони розглядають скарги громадян тих чи тих країн про порушення їхніх прав. З 1954 по 1992 роки до комісії, зокрема, надійшло 18 тисяч таких скарг, але тільки п'ять відсотків з них було визнано як обгрунтовані для подальшого розгляду. Відповідно до встановлених правил приватні особи можуть розраховувати на розгляд їхніх скарг у Європейському суді тільки після їх попереднього розгляду Комісією з прав людини. А остання вступає у процес тільки в тому разі, коли скаржник доведе, що він використав усі можливості судового захисту власних прав у себе в державі й не домігся успіху.

— Ви, Юрію Сергійовичу, є експертом РЄ з питань екології. Чи не могли б ви на конкретному прикладі показати, як діють експерти цієї організації?

— У рамках секції зі співробітництва з країнами Східної та Центральної Європи в охороні навколишнього середовища Ради Європи тепер закінчується розроблення проекту Модельного екологічного кодексу для відповідних держав. Мені, як і іншим експертам з цього питання, випало брати участь у підготовці загальної структури й конкретних положень цього кодексу. Його буде надіслано урядам держав Східної та Центральної Європи для використання з метою удосконалення національного екологічного законодавства.

— І на закінчення, ваша думка щодо входження України до Ради Європи?

— Для вивчення досвіду роботи цієї структури нам бракує відповідної інформації. Останнім часом РЄ відкрила центри своєї документації й інформації в державах Східної Європи і Балтії. Такий центр доцільно відкрити і в Україні. Це можна було б зробити, зокрема, на базі нашого інституту. Матеріалами центру могли б користуватися усі зацікавлені.

І ще одне. Наш рух до європейської спільноти залежить не тільки від РЄ, а й від нас самих. Треба обирати нову Верховну Раду і приймати нову Конституцію України, ратифікувати ряд важливих міжнародних договорів і створити Конституційний суд, реально забезпечити права людини в суверенній Україні. Без цього двері Ради Європи для нашої держави можуть залишатися зачиненими.

— Дякую за розмову.

Інтерв'ю провів Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Продиктовано в номер

Леонід Кравчук відвідає Литву

18 січня відбулася телефонна розмова між Президентом України Л. Кравчуком і Президентом Литовської Республіки А. Бразаускасом, під час якої сторони обговорили стан і перспективи українсько-литовських відносин. Президент Литви висловив підтримку позиції України щодо ядерного роззброєння. Зі свого боку Л. Кравчук заявив про своє позитивне ставлення до зовнішньополітичних ініціатив Литви. А. Бразаускас запросив Президента України відвідати литовську землю з офіційним візитом в першій декаді лютого цього року.

Російський міністр знову за своє

Необхідно зберегти російську військову присутність в регіонах, які віками були сферою інтересів Росії. Про це заявив глава російського зовнішньополітичного відомства А. Козирєв. Якщо російські війська залишать ці території, то, на думку міністра, «вакуум безпеки там заповниться силами не завжди дружніми, а деколи й ворожими Росії». Офіційний представник держдепартаменту М. Маккеррі повідомив, що Вашингтон «не приймає до уваги думок, які припускають спеціальну роль Росії чи її спеціальні прерогативи, які не відповідають статуту ООН, принципам НБСЄ і міжнародному праву». М. Маккеррі також дав зрозуміти, що американське посольство у Москві зробить запит повного тексту виступу А. Козирєва, і якщо повідомлення преси правдиві, то США звернуться до російського уряду за роз'ясненнями.

Китай розуміє і підтримує

Значним кроком на шляху до досягнення кінцевої мети — повної ліквідації ядерної зброї, назвав результати тристоронньої зустрічі у Москві помічник міністра закордонних справ Китаю Дай Бінго під час бесіди з українським послом в цій країні А. Плюшком. КНР, зазначив китайський дипломат, з розумінням ставиться до прагнення України отримати гарантії безпеки, а також фінансову допомогу для реалізації програми ядерного роззброєння. Китайська сторона ще минулого року нотою міністерства закордонних справ підтвердила свої зобов'язання не застосовувати ядерної зброї проти неядерних держав.

Готові до мирного діалогу

Керівники повстання в мексиканському штаті Ч'япас відгукнулися на заклик властей розпочати мирний діалог. За неофіційними даними повстанці вимагають від уряду повернення військ в казарми і визнання їх «супротивною силою». Водночас вони заявили, що непричетні до серії терористичних актів, які останнім часом сталися в мексиканській столиці.

Сподіваються на американські гарантії

Про тристоронню заяву президентів США, Росії та України, яку вони підписали 14 січня по завершенні переговорів у Москві, йшла мова на брифінгу в МЗС України. Перед журналістами виступили начальник Управління контролю над озброєннями та роззброєння МЗС Костянтин Грищенко і начальник Договірно-правового управління зовнішньополітичного відомства України Олександр Чалий.

Зокрема, О. Чалий відзначив, що тристоронню заяву можна вважати за перемогу української сторони. Адже президенти Б. Клінтон та Б. Єльцин висловили готовність надати гарантії безпеки нашій державі з набранням чинності Договору про СНО-1 і приєднання України до ДНЯЗ. На думку О. Чалого, саме те, що США взяли участь у розробленні й ухваленні документа буде найкращим гарантом виконання домовленості, якщо у Росії та України постануть розбіжності у тлумаченні окремих пунктів угоди.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Фотофакт

«Не губіть красу!»

З таким закликом звернувся знаменитий лондонський ювелір Лоуренс Графф до грабіжників, які викрали у нього найчистішої води діамант. Він прохає не дробити дивовижний камінь на дрібні часточки, не порушувати його виняткової форми. Цей камінь (на знімку) вагою 25,78 карата, завбільшки з велику черешню та вартістю 2.220 000 доларів вважається одним з найбільших у світі. Нещодавно його викрали разом з іншими коштовностями з магазину Граффа.

Відчуття прекрасного, а точніше — зваба до коштовностей, у грабіжників, звісно, є. Та чи прислухаються вони до заклику, лишається загадкою.

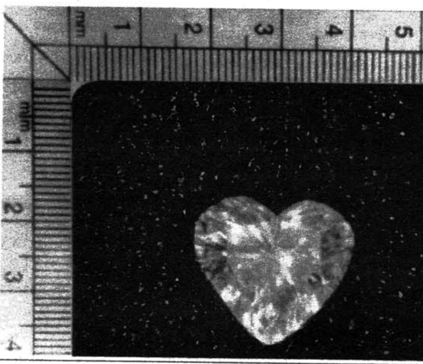

Фото ІТАР-ТАРС.

Враскори повідомляють

Розв'язати питання кордонів

Прокурор Молдови Д.Постован звернувся до Президії парламенту республіки з пропозицією надати статус державного кордонові з Україною. До цього часу, за словами прокурора, той фактично був адміністративний. Законодавчі документи, прийняті Молдовою, грунтуються на правових актах 40-х років і не відповідають сьогоденним політичним реаліям.

Відсутність нормального закону про державний кордон не дає митникам та прикордонникам можливості належно здійснювати його захист. Чим і користуються безкарно різного гатунку злочинні елементи.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Фатальний постріл,

що вбив міліціонера, пролунав у приміщенні Бішкекського УВС. Як з'ясувалося потім, пістолет спрацював (очевидно, через необережне поводження з ним) у руках одного із співробітників УВС. Куля, пробивши двері кабінету, пролетіла по коридору і рикошетом від стіни влучила в голову оперуповноваженого одного із столичних РВВС, що приїхав до управління у справах. Незважаючи на зусилля лікарів, потерпілий через кілька днів помер, а той, хто стріляв, відразу ж після інциденту втік і досі його не знайдено.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

А як у них!

Ціни зросли. На жаль, не востаннє

Хоч як це сумно, але навіть дбайливим господарям у Білорусі віднині доведеться сплачувати чималі гроші за користування електроенергією і газом. Адже у новому році їх вартість для населення зросла втричі. Кіловат-година електричної енергії городянам обійдеться в 39 рублів, а в квартирах, де встановлені електроплити, і сільським мешканцям — у 26. За природний газ для одної особи щомісячна плата становить 366, а вартість одного балона скрапленого газу підскочила до 7200 рублів.

У Департаменті цін при Держекономплані республіки чергове подорожчання пояснили постійним підвищенням вартості енергоресурсів, газу, що їх закуповують в основному в Росії. Наприклад, для Білорусі середня собівартість виробництва і реалізації кіловат-години становить 132 рублі, тисячі кубічних метрів природного газу — 413 тисяч рублів, а тонни скрапленого газу — 605,5 тисячі рублів. Тому уряд змушений був піти на такі непопулярні заходи. Але і це подорожчання лише частково відшкодовує всі витрати. За допомогою нових цін вдасться компенсувати лише третину витрат за електроенергію, половину — за скраплений і сім відсотків — за природний газ. Решту суми, як і раніше, виділятимуть з державного бюджету.

Білінформ.

«Ми — велика ракетно-космічна держава»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Чимало зроблено для скорочення Збройних Сил. Якщо наприкінці 1991 року налічувалося 726 тисяч військових угруповань, то тепер їх на третину менше. Скорочення триватиме й далі. Особовий склад Збройних Сил до кінця 1995 року налічуватиме 450 тисяч чоловік.

Уже порізано на металобрухт 603 танки, 630 БМП і БТР та 750 вертольотів і літаків. На кінець 1995 року Україна матиме не більше 4080 танків, 5050 БМП, 4040 одиниць артилерії, 1090 літаків.

Україна виконує миротворчу місію ООН у Боснії-Герцеговині. Недавно Верховна Рада ухвалила рішення збільшити там особовий склад від України до 1220 чоловік. У зв'язку з цим комплектується ще один батальйон, укладаються контракти з військовиками. Це означає, що до цього підрозділу не потраплять солдати строкової служби. Міністр оборони висловив здивування, чому батьки просять направити їхніх синів саме до цього небезпечного регіону.

— Бо їхній заробіток, мабуть, більший навіть за ваш, — висловив припущення хтось із журналістів.

Міністр уголос полічив: якщо солдат одержує 500—600 доларів на місяць, а міністр — 67 доларів, то причина ентузіазму, справді, зрозуміла.

Армія ще не має єдиної системи управління. Коли її буде створено, а це станеться в 1995 — 1996 роках, буде, зокрема, об'єднано війська протиповітряної оборони і військово-повітряні сили.

Тепер армія інтенсивно переходить на українську мову. Принаймні чергові в підрозділах доповідають саме державною мовою, вчення відбувається теж з допомогою української мови. Проблема полягає у засвоєнні військової термінології.

Міністр цілком і повністю підтримав Президента України в укладенні тристоронньої домовленості, бо ядерні боєголовки перебувають на озброєнні в наших військах, але керують ними з-за меж України, обслуговують — теж. Для чого Україні зброя, яка не здатна їй допомагати, а тільки створює проблеми, які не можна розв'язати власними силами. Чи не краще вивезти її з України? Тим більше, що держава одержить за це компенсацію.

Водночас Україна залишається великою ракетно-космічною державою. У нас є все для створення ракет, якими можна літати в космос. Ми здатні запускати супутники, забезпечуючи цим і зв'язок, і потреби сільського господарства, і, зрозуміло, вирішення військових проблем.

Міністр торкнувся ще багатьох питань військового будівництва, відповів на запитання журналістів.

Борис ЛЮБ'ЯЗЬ.

«Чернігівщина для України, як Аляска для Америки», —

стверджує заступник глави обласної державної адміністрації В. Савченко

— Ваші слова доволі різкі й несподівані. Будь ласка, аргументи?

— Таке порівняння я використав тому, що наша область, на жаль, перебуває на значно гіршому рахунку, ніж інші. Хоча вона, як і Аляска для Америки, поставляє вкрай потрібну сировину — ліс, льон, сільськогосподарську продукцію. Судіть самі.

Область сільськогосподарська, тож прибуток, зрозуміло, сезонний. Зібравши врожай, слухняно продаємо його державі й створюємо певні запаси коштів, щоб придбати техніку, пально-мастильні матеріали, добрива. Але шалена інфляція ті запаси миттєво з'їдає. Наведу приклад. Половина населення проживає в сільській місцевості, а відсутність паритету цін на промислову та сільськогосподарську продукцію призвела до того, що в структурі валового сукупного продукту на частку промислової продукції припадає близько 70 відсотків. Лише роки три тому вона становила 40 відсотків, а сільськогосподарська — 60.

В області мало доріг з твердим покриттям, шкіл, медичних і дитячих дошкільних закладів, об'єктів культури. Але завжди «дірявий» бюджет, помножений на інфляцію і сезонність сільськогосподарського виробництва, не дає можливості піднятися до рівня інших областей. Бюджет слабий знову ж таки через тенденційність у встановленні нормативів відрахувань акцизного збору, податків з підприємств та на добавлену вартість.

Згідно із Законом «Про державний бюджет України на 1993 рік» області залишилося лише 23,1 відсотка створеного на її території податку на добавлену вартість та 50 відсотків акцизного збору і податку на доходи підприємств, у той час як Житомирська, Сумська та Київська використовували їх сповна. А нас прирівняли до таких областей з потужним виробничим потенціалом, як Донецька, Дніпропетровська і Запорізька.

От і виходить, що за рівнем соціального розвитку значно відстаємо від середніх показників по Україні. Наприклад, рівень газифікації квартир природним газом у державі становить 46,6 відсотка, а на Чернігівщині — 28,9 відсотка, кількість лікарів на 10 тисяч населення — відповідно 44 і 31 відсоток, забезпеченість дітей постійними дошкільними установами — 49,4 і 48 відсотків. Приклади можна продовжити.

Раніше, як відомо, було державне замовлення і на сільськогосподарську, і на промислову продукцію. Був відносно твердий порядок: ми давали державі картоплю, льон, зерно тощо, а держава нам — промислову продукцію, техніку, пально-мастильні матеріали, добрива, товари повсякденного попиту. Причому за стабільними, більш-менш прийнятними цінами. І ми держзамовлення не зривали жодного разу! Зате тепер у нас беруть, а натомість не дають. Залишилося кособоке уже, по суті, не держзамовлення, а викачування сільськогосподарської продукції.

Ми намагаємося розвивати переробну промисловість з більш високою глибиною перероблення, але для цього потрібно все ті ж ліси, м'ясо, масло, цукор, спирт, шкіра. Все це є в області, і притому в великих кількостях, але все забирають у нас за держзамовленням.

— Ваша економічна служба підготувала довідку, з якої чітко видно, що Чернігівщина за національним доходом на душу населення перевершила такі могутні області, як Луганську, Донецьку, Республіку Крим. У це просто важко повірити.

— Важко, бо шахтарі галасують на всю Україну, хоча той галас шкодить не лише економіці нашої держави, а й населенню Донецької області, підштовхуючи інфляцію високою оплатою. Крим тулиться до Росії, і його теж чути. А наша область дуже слухняна — крім знаменитого гасла: «Хто з'їв моє м'ясо?», — під час відомої «ковбасної революції», нічого в політичному хорі більше від нас не чути.

Отож і виходить, що фінансування з державного бюджету, скажімо, Луганської області становить 327 тисяч карбованців у розрахунку на одного жителя, а Чернігівської — 251. Навіть Полтавська і Житомирська області мають, відповідно, 275 і 295. Субвенції з Києва інші області одержують, а нам — тільки обіцяють.

— Вихід, певне, полягає не в протягуванні руки до держави: «Дай!»?

— Звичайно. У стосунках із центром та іншими областями мають бути нормальні економічні відносини. Нині склалося таке становище, що за відвантажені м'ясо, масло, іншу сільськогосподарську продукцію за нарядами уряду до Москви, Санкт-Петербурга, Азербайджану та південних областей України ми не можемо отримати кошти.

Я часто повторюю, що донецькі шахтарі не їдуть по вугілля для своїх домівок, шкіл, заводів до Кузбасу. Вони беруть те вугілля, яке видобувають. То чому, ми, чернігівці, мусимо віддавати всю нафту, яку добуваємо на півдні області, а самі шукаємо її за горами-морями? Та ще й переплачуючи шалені гроші. Та ще й отримуючи забруднення навколишнього середовища від розроблянь нафтогазових родовищ. Тож обласна державна адміністрація і домагалася, щоб хоч 20 відсотків залишати на місцеві потреби. Ходили по всіх високих кабінетах і виходили лише п'ять відсотків. Зрозуміло, що такі обсяги не задовольнять наших потреб, зате в Державного комітету з нафти і газу з'явився привід зменшити нам і так мізерні поставки. Під мітлу вимітають у нас ліс для шахт, причому жодних пільг для закупівлі вугілля область не має. Чернігівська ТЕЦ на сьогодні лише на 30 відсотків забезпечена вугіллям.

До сказаного додам про цукор і спирт. Вони нам потрібні не так для власного споживання, як для вимушеного бартеру. А вимушеного тому, що для вирощування, наприклад, картоплі й льону треба вп'ятеро більше пального, ніж для вирощування зернових. От безглуздя: нафту у нас відбирають, а ми шукаємо чужу, щоб для України виростити картоплю і льон. Чи, може, їх нашій державі уже не потрібно?

— До речі, статистика повідомляє, що Донецька область заборгувала нам за м'ясо і масло величезні суми. То виходить, що ми безплатно годуємо шахтарів, щоб вони могли собі ситно і зі зручностями страйкувати?

— Біда в тому, що Чернігівщина сама потребує допомоги як область, що постраждала від Чорнобильської катастрофи. Та й не тільки в Чорнобилі річ. Ми потребуємо особливого ставлення ще й через те, що саме Чернігівщини на початку сімдесятих років в Україні почалася депопуляція, тобто смертність перевищувала народжуваність.

— Повернімося до порівняння Чернігівщини з Аляскою...

— Ми не вимагаємо особливого ставлення до себе, потребуємо — нормального. І для початку треба, щоб ті владні структури, які вершать долю народу, дотримувалися економічних законів, ураховували особливості соціально-економічного розвитку як індустріальних, так і аграрних регіонів. Інакше ще довго не знатимемо того рівня життя, яке мають навіть ескімоси Аляски.

Вів розмову
Василь ЧЕПУРНИЙ.

Село

Замість колосу — бур'ян

Сумну картину можна побачити, проїхавши полями кількох колгоспів Долинського району. Незважаючи на мороз і сніг, стоїть незібраний лан низькорослої забур'яненої кукурудзи, в іншому місці ціпеніють на крижаному вітрі висохлі, розміром з дитячий кулачок, голівки соняшнику. Та хіба тільки тут? За словами заступника начальника обласного управління земельних ресурсів Івана Владова, таке можна спостерігати скрізь і всюди.

— Багато землі, — каже він, — колгоспи фізично не можуть обробляти. Майже в кожному колгоспі два-три поля практично не використовуються.

І справа тут не лише в нинішній паливно-енергетичній кризі. Даються взнаки наслідки колишнього монопольного колгоспного землеволодіння, коли в довічне користування сільськогосподарським колективам віддавали «енну» кількість тисяч гектарів угідь, а там собі господарюйте, як знаєте. Аби доведений державою «план до двору» виконували. Вони й виконували, перевиконували, додатково освоюючи сотні гектарів лугів та пасовищ. Засівали їх зерновими й технічними культурами, наганяли валовий збір, але в звітах нову ріллю показувати не поспішали, адже якщо розкидати зібраний урожай на всю площу, то віддача буде значно меншою, ніж потрібно. І прощай тоді мрії про ордени й медалі, про загальнообласну й державну славу. Звісно, не у всіх, але в багатьох колгоспах водилося тоді два-три «підпільні» поля. Солярки й бензину було неміряно. А тепер усе те почало вилазити боком. Не в змозі колгоспи впоратися з належною їм землею. Доведеться нею, мабуть, ділитися. З фермером, невеликим кооперативом чи асоціацією землеробів. А воно ж не хочеться.

— Ось вам приклад для ілюстрації, — поділився начальник облуправління земельних ресурсів Микола Кузьмич. — Ціле літо змагалися з колгоспом імені Енгельса, що в селі Великі Байраки Кіровоградського району, аби він віддав зайве поле фермерові чи сусідньому науково-виробничому об'єднанню «Еліта» для дослідів. Нічого з того не вийшло. Як засіяли його кукурудзою, так, здається,більше до нього ніхто й не навідувався.

Що ж робити з такими незгодними? Адже цілий ряд законів про землю, земельну реформу, про її прискорення, прийнятих Верховною Радою, передбачає перерозподіл землі й має на меті досягти того, щоб вона найефективніше оброблялася. Та закони законами, а від їх прийняття до втілення ох який довгий час. Колишніх монополістів-землекористувачів на Кіровоградщині примусили потіснитися і виділили в запас місцевим Радам 175,3 тисячі гектарів землі. А перерозподілили менше половини. 36,8 тисячі одержали 1093 фермерські господарства. Та майже стільки відвели для садівництва, городництва, підсобних господарств. 89,3 тисячі гектарів залишилося в розпорядженні попередніх власників. Як вони їх використовують, ми вже бачили. Засіють, аби засіяти, або віддадуть в оренду чи ще кудись. А чого ж старатися? Земля, вважай, не їхня, все одно колись відберуть.

На думку Миколи Яковича, треба негайно запровадити аналіз використання землі. Не в змозі все обробити колгосп — частину йому залишити, а решту відвести в запас. Таку політику в області вже проводять, і спеціалісти думають, що вона примусить людей ефективніше працювати. Відібрана в запас частка назад не повертається і, якщо кому заманеться вийти з колгоспу для одноосібного господарювання, то й наділ його буде меншим.

Але і з землями запасу треба щось робити. Бо вони далеко не завжди ефективно використовуються. Вже стільки прикладів того, як сільські Ради під тиском голів колгоспів не поспішають давати землю фермерам, що, мабуть, повторюватися не варто. Тут ясно: на першому місці — інтерес колгоспу. Краще своїм людям роздамо, по одному-два гектари для розширення присадибних ділянок. Хоча оре, сіє, збирає й розвозить по домівках колгосп. Йому за це платять гроші, а вважається, що обробили все самотужки.

Та є вже й інше, коли сільрада не хоче навіть колгоспу давати землю, а шукає вигіднішого партнера. Як у селі Федірках Світловодського району. Забрали в місцевого колгоспу «Україна» з сотню гектарів землі й передали в оренду малому підприємству, де керівником... лікар-гінеколог. Та ще й у такий хитрий спосіб, що, за словами голови Віктора Пивоварова, вже віддана в оренду земля продовжувала за статзвітністю числитися за їхнім господарством. І, як сказав мені колишній представник Президента в районі Петро Коваленко, таке явище у них не поодиноке.

Можна погодитися із співрозмовниками, що це хвороби росту і становлення нашої державної земельної служби. Не вистачає на місцях кваліфікованих спеціалістів, майже відсутня матеріальна база, навіть звичайну документацію на користування тією чи іншою земельною ділянкою непросто виготовити. І тому прагнення здійснити одним наскоком земельну реформу, прискорити її поправкою до закону не реальне. Але й залишати навіть один гектар без догляду, без уваги, на поталу гайвороннію не годиться. Недарма народ називає землю матінкою-годувальницею. А матір без піклування не залишають.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Малюнок Олександра ЮРЧИКА.

Пенсія — мимо пошти

У Свердловську Луганської області створено виплатний госпрозрахунковий центр міського відділу соціального захисту населення. Він покликаний доставляти пенсії.

Раніше пенсії виплачували громадянам у 47 поштових відділеннях. Тепер це виконують інспектори центру. На кожного визначено навантаження — обслужити близько 800 пенсіонерів. Зможеш більше — будь ласка, більше й заробиш. Порушиш умови контракту — він може бути розірваний протягом доби. Отож якість обслуговування гарантовано.

Інформація про другий випуск акцій Акціонерного товариства «Інвестиційний фонд «Айко»

I. Характеристика емітента

1. Фірмове найменування емітента: акціонерне товариство «Інвестиційний фонд «АЙКО».

2. Місцезнаходження емітента: Україна, м.Кіровоград, вул.К.Маркса, 31/36.

3. Акціонерне товариство «Інвестиційний фонд «АЙКО» засновано 5 вересня 1992 року і зареєстровано 9 вересня 1992 року рішенням № 610 виконкому Кіровоградської міської Ради народних депутатів.

4. Предметом діяльності акціонерного товариства є:
— випуск та обіг цінних паперів;
— комісійна діяльність з цінними паперами;
— комерційна діяльність з цінними паперами;
— надання консультацій власникам цінних паперів;
— інші види діяльності, пов'язані з обігом цінних паперів, що не суперечать законодавству України.

5. Голова правління — ТКАЧЕВ Євген Григорович, освіта вища, за кваліфікацією інженер-механік, виробничий стаж 12 років.

Чисельність службовців товариства — 6 чоловік.

6. Звіт про статутний фонд:
— розмір статутного фонду 7.000.000 крб.;
— обсяг сплаченої частини статутного фонду — 100%.

II. Дані про емісію цінних паперів.

Рішення про емісію цінних паперів прийнято радою акціонерного товариства (протокол № 16 від 2 листопада 1993 р.) на підставі повноважень, наданих раді загальними зборами акціонерів (протокол № 3 від 29 квітня 1993 р.).

2. Мета випуску акцій — розширення статутного фонду товариства.

3. Мета використання фінансових ресурсів — здійснення статутної діяльності на фондовому ринку.

4. Кількість акцій, що випускаються, — 993000 шт. на загальну суму 993.000.000 крб., номінальною вартістю 1000 крб. кожна, в тому числі:
— 944970 шт. — простих акцій;
— 48030 шт. — привілейованих акцій.

Всі акції товариства іменні.

Володар однієї акції, як простої, так і привілейованої, має право одного голосу на загальних зборах акціонерів. Право на участь у голосуванні на загальних зборах акціонерів дає одна привілейована акція, а також пакет з 50 простих акцій.

Власники привілейованих акцій мають переважне право на одержання дивідендів.

Право на придбання привілейованих акцій надається акціонерам «Інвестиційного фонду «АЙКО».

5. Виплата дивідендів по акціях здійснюється один раз на рік, не пізніше 30 днів з моменту прийняття рішення про сплату дивідендів. Розмір дивідендів встановлюється за рішенням загальних зборів акціонерів, виходячи з результатів господарської діяльності товариства. Дивіденди будуть виплачуватися за адресою: м.Кіровоград, вул.К.Маркса, 31/36.

III. Можливі фактори ризику

Факторами ризику в діяльності «Інвестиційного фонду «АЙКО» є правова невідрегульованість діяльності інвестиційних компаній та зволікання процесів приватизації майна державних підприємств, що стримує розвиток фондового ринку в Україні.

IV. Організація розміщення акцій

Передплата на акції здійснюється за адресою: 316050, м.Кіровоград, 50, а/с 230, вул. К.Маркса, 31/36.

Початок передплати — 25 грудня 1993 р., закінчення — 25 червня 1994 р.

Телефон для довідок: (0522) 24–14–93.

Звернення Спілки приватних підприємців України

Шановний підприємцю!

5 лютого 1994 року у м. Києві відбудеться з'їзд Спілки приватних підприємців України (СППУ), основним завданням якого є об'єднання представників приватного бізнесу. Пропонуємо Вам взяти участь у роботі з'їзду, стати членом СППУ.

Членство у Спілці надає Вам можливість отримати інвестиції з коштів Фонду «Приватна справа» — одного з ініціаторів СППУ.

Ми маємо можливість надати суттєву допомогу у проведенні передвиборчої кампанії, висунутих Вами кандидатів у депутати Верховної Ради. СППУ має свій учбовий Центр підготовки кандидатів у депутати, а також свій друкований орган — інформаційно–аналітичний тижневик «Приватна справа», — вони до Ваших послуг. Давайте узгодимо наші дії у передвиборчій кампанії, об'єднавшись в єдиний блок підприємців.

Пропонуємо правління СППУ вважати штаб–квартирою **Координаційної Ради** по висуненню кандидатів від підприємців, а конференцію висунутих кандидатів у депутати, та тих, що тільки висуваються, провести 15 січня 1994 року упродовж одного дня.

Заявки на участь у конференції кандидатів у депутати ВР України від підприємців та фермерів, яку планується висвітлювати Українським радіо та телебаченням, приймаються цілодобово від дня отримання Вами цього звернення і до 15 січня 1994 р. включно.

Якщо Ви згодні взяти участь у роботі з'їзду і стати членом СППУ, просимо заповнити заявку (відривний талон) та відправити (до 15. 01. 1994 р.) за адресою правління Спілки: 254123, м. Київ, вул. Межова, 23–6 (масив Виноградар), а також перерахувати у визначений термін 300 (триста тисяч) крб. на **р\р: 5609011 у Печерському відділенні УСБ м. Києва, МФО 322090** — як вступний внесок у члени Спілки. Заявка та факт перерахування грошей, підтверджений копією платіжного документу, служитимуть підставою для направлення Вам запрошення на з'їзд.

Питання фінансування участі у конференції обговоримо після Вашого звернення.

Телефон для довідок: (044) 434–43–61, 227–02–92, факс–автомат: (044) 552–10–02

Інформацію про діяльність Спілки читайте у газеті «Приватна справа».

З повагою
голова правління
Спілки приватних підприємців України

В. Борзовець

Анкета–заявка
члена СППУ
учасника об'єднавчого з'їзду СППУ
кандидата в депутати ВР України

Я, ____________________

____

19___ р. народження, проживаю за адресою ____________

____

____

підтверджую участь:
а) в конференції кандидатів в депутати ВР України;
б) в об'єднавчому з'їзді СППУ;
в) у членстві СППУ.

(непотрібне закреслити)

Мій тел.: ____________,

факс ____________

Заповніть цю анкету і разом з копією платіжного документу надішліть за адресою:
254123, м. Київ, вул Межова, 23–6, тел.: (044) 434–43–61; факс–автомат: (044) 552–10–02

НЕХАЙ СХІДНИЙ СУСІД ВЧИТЬСЯ У ЗАХІДНОГО

бачити державні кордони України з точки зору міжнародного права

Після розпаду Союзу РСР, Югославії, Чехословаччини постала нагальна необхідність відповідного правового закріплення кордонів нових незалежних держав. Військові конфлікти у Закавказзі, Югославії, Придністров'ї тому вагомий доказ.

Неповага, свідоме порушення таких фундаментальних загальновизнаних принципів міжнародного права, як територіальна цілісність, непорушність державних кордонів, невисування територіальних претензій, як свідчить історія, завжди призводить до конфліктів.

Дотримуватися цих принципів зобов'язує держави сучасне міжнародне право на основі цілого ряду міжнародно-правових документів, і зокрема таких, як Статут ООН, Хельсінкський заключний акт Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі 1975 року.

Але, на жаль, низка країн, так чи інакше аргументуючи свою позицію, свідомо порушує міжнародно-правові норми.

Висувають територіальні претензії і до України. «Вершиною» таких територіальних зазіхань стало відоме рішення Верховної Ради Росії щодо Севастополя. Це грубе зневажання міжнародного права не могло залишитись поза увагою Організації Об'єднаних Націй. Рада Безпеки ООН визнала рішення тодішньої Верховної Ради Росії щодо Севастополя таким, що суперечить загальноприйнятим принципам і нормам міжнародного права.

Але Верховна Рада Росії свого рішення щодо Севастополя не відмінила.

Висувають територіальні претензії до України й окремі політичні партії Румунії, Польщі, Словаччини, Угорщини. Щоправда, на відміну від Росії, територіальні претензії щодо України у цих країнах не стали державною політикою.

Усвідомлюючи всю небезпеку таких зазіхань, державні, політичні та наукові діячі України мають якнайскоріше, базуючись на відповідному науковому матеріалі, продемонструвати всю безпідставність цих претензій.

Україна, дотримуючись у своїй зовнішній політиці основних принципів і норм міжнародного права, неодноразово заявляла, що не має жодних територіальних претензій до своїх сусідів. Така позиція України, що спрямована на встановлення й розвиток добросусідських, дружніх відносин з іншими державами, відображена в цілому ряді її законодавчих актів. Зокрема, в Декларації про державний суверенітет, Акті проголошення незалежності, Законі про правонаступництво, Законі про державний кордон України та в інших.

Бажання будувати свої відносини з іншими державами на принципах поваги до територіальної цілісності, непорушності кордонів, невисування територіальних претензій засвідчив і факт приєднання України до Хельсінкського заключного акту, Паризької хартії для нової Європи, підписання двосторонніх договорів з державами-сусідами щодо визнання існуючих між ними кордонів.

З другого боку, факт приєднання України до Хельсінкського заключного акту має фундаментальне значення для визначення юридичного статусу кордонів України.

1975 року в Хельсінкі 33 країни Європи, США й Канада підписали документ, згідно з яким «держави-учасниці розглядають як непорушні всі кордони одна одної, як і кордони всіх держав у Європі, і тому вони утримуватимуться нині і в майбутньому від будь-яких посягань на ці кордони.

Вони відповідно утримуватимуться також від будь-яких вимог або дій, спрямованих на захоплення та узурпацію частини або всієї території будь-якої держави-учасниці».

Таким чином приєднання України до Хельсінкського заключного акту означає міжнародно-правове визнання її державних кордонів.

Важливе значення для міжнародно-правового забезпечення державних кордонів мають двосторонні угоди, де держави визнають існуючі між ними кордони.

Україна, котру після 1 грудня 1991 року визнали як повноправний суб'єкт міжнародного права багато держав світу, мала всі міжнародно-правові підстави укладати договори з іншими державами, що регулювали її територіальні відносини з ними. Такі договори укладалися й укладаються у чіткій відповідності з Віденською конвенцією про право міжнародних договорів 1969 року, в якій дається визначення, що таке міжнародний договір і хто має право його укладати.

6 грудня 1991 року в Києві було укладено договір про основи добросусідства та співробітництва між Україною й Угорською Республікою. Це був перший договір такого характеру, що його підписала Україна після 1 грудня 1991 року. Стаття 1 договору вказує, що сторони розвиватимуть свої відносини як дружні держави і що вони керуватимуться принципами суверенної рівності, незастосування сили або загрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності.

А в статті 2 договору підкреслюється, що «Сторони поважають територіальну цілісність одна одної» і, що найголовніше, — «не мають і не матимуть територіальних претензій одна до одної».

Таким чином Україна та Угорщина визнали кордони одна одної.

18 травня 1992 року у Варшаві було підписано Договір між Україною та Республікою Польща про добросусідство, дружні відносини і співробітництво. У статті 2 цього Договору зазначається, що «сторони визнають непорушними існуючі й позначені на місцевості кордони між ними і підтверджують, що не мають жодних територіальних претензій одна до одної і не висуватимуть таких претензій у майбутньому».

Наступним кроком у міжнародно-правовому оформленні кордонів України був Договір про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова (підписаний у Кишиневі 23 жовтня 1992 року).

Слід підкреслити, що це був перший договір між Україною і однією з колишніх радянських республік-сусідів після розпаду СРСР. Положення цього договору в цілому збігаються з положеннями, що містяться у договорах з Угорщиною та Польщею.

Україна й Молдова визнали існуючий кордон між ними непорушним.

Аналогічні загальнополітичні договори, в яких, зокрема, визнаватиметься територіальна цілісність і непорушність кордонів, готують до підписання із Румунією та Словаччиною.

Як бачимо, країни Східної Європи на державному рівні демонструють добру волю і бажання будувати з Україною відносини на дружній, добросусідській основі.

Гірша ситуація, на жаль, з міжнародно-договірним оформленням східного кордону України, тобто кордону з Росією. Прагнення України укласти з Росією договір, в якому було б зафіксовано територіальну цілісність, непорушність кордонів двох держав, не знаходить підтримки з боку Росії. Більше того, як уже зазначалося, Верховна Рада Росії висуває територіальні претензії до України.

У зв'язку з цим слід зазначити, що, починаючи з Галицько-Волинського князівства, український народ розширював межі своєї території шляхом мирного освоєння незаселених земель. Про це свідчать архівні дані, документи про заснування міст, про національний склад тієї чи іншої території.

Український народ споконвічно живе на своїй території, тобто там, де він виник, де усвідомив себе окремою нацією. Він нікого не завойовував і силоміць не приєднував до України.

Більше того, етнічні межі України проходять набагато східніше, ніж сьогоднішній державний кордон України. Про це свідчать дані перепису Російської імперії 1898 року. Зокрема, в Курській губернії проживало 527 тисяч українців, у Воронезькій — 916 тисяч (повіти: Острогозький — 90 відсотків, Богучарський — 81, Бірюченський — 70), у Донській області — 719 тисяч (повіт Таганрозький — 61 відсоток), у Кубанській області — 908 тисяч (відділи: Темрюкський і Єйський — по 75 відсотків).

На жаль, ні міжнародне право, ні історична справедливість не є аргументами для певного кола державних діячів Росії.

У такій ситуації Україна повинна звернутися до Організації Об'єднаних Націй, щоб та стала гарантом державного кордону України з Росією.

Андрій МОСТИСЬКИЙ,
народний депутат України.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Кримінальний тиждень

Минулого тижня розкрито 167 тяжких злочинів, у тому числі 19 убивств, 19 заподіянь тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 6 зґвалтувань, 18 розбійних нападів та інші злочини. Викрито і знешкоджено 35 злочинних груп. У затриманих вилучено 2 карабіни, 8 пістолетів, 3 обрізи мисливських рушниць, 6 гранат та понад 200 патронів до різної зброї.

Виявлено 365 фактів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Порушено 248 кримінальних справ, у тому числі 22 — за збут. Затримано 413 осіб. Вилучено 327,8 кілограма наркотичної сировини.

Сухопутні пірати

У Керчі (Крим) троє невідомих проникли на судно рудовоза 31-М (порт приписки Керч). Погрожуючи ножем капітанові корабля, вони відібрали 310 доларів США та 9 тисяч російських карбованців і зникли. Міліція грабіжників затримала, частину викрадених грошей у них вилучено.

Не ловіть гав навіть під Гайвороном

На перегоні між станціями Джулинка—Гайворон Одеської залізниці житель Миколаївської області Болтаківський, незважаючи на ввімкнуту звукову і світлову сигналізації, виїхав автомобілем на залізничний переїзд, що не охоронявся, і зіткнувся з приміським поїздом Вінниця—Гайворон. Внаслідок аварії водій, його дружина та дворічний син загинули.

Липовий коньяк пахне кримiналом

Двоє нероб — брати Петросяни — протягом останніх двох місяців скуповували у міській торговельній мережі і в приватних осіб питний спирт, з якого виготовляли за власними рецептами спиртні напої, і на цю продукцію наклеювали етикетки коньяків «Юбилейный» та «Праздничный». Продавали це «щастя» реалізаторові комерційного кіоска фірми «Кіміко» Петренку. У правопорушників вилучено 122 пляшки фальшивого коньяку, 90 літрів спирту, обладнання для закупорювання пляшок, етикетки, корки та фольгу.

Не бажав рвати економічних зв'язків і нарвався сам...

Представник луганської асоціації АДВС намагався вивезти до Росії пасні частини до гірничо-шахтного обладнання на суму 150 мільйонів карбованців. Але рожеві мрії «бізнесмена» не збулися — завадили працівники органів внутрішніх справ.

0 + 0 = 1,9 мільйона

Працівники міліції Черкащини затримали двох нероб, місцевих жителів Халимова та Саматаєва, які на одно- та п'ятидоларові купюри подокелювали нулі і продали підробку за 1,9 мільйона карбованців жительці Черкас Л. Валюту й гроші вилучено. До «майстрів аплікації» вжито заходів згідно з чинним законодавством.

Чи все краще — дітям?

У харківську лікарню з дитячого садка села Солоницівка Дергачівського району з ознаками харчового отруєння прибуло 29 дітей віком 4—6 років та четверо працівників. За попереднім висновком, причиною отруєння стало вживання недоброякісної сметани.

Віктор БОРИСЕВИЧ,
прес-центр МВС України.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311011.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».